

Cieszyn, dnia 29.08.2025

WNIOSEK

do Nagrody Miasta Cieszyna w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury 2025.

Dane osobowe kandydata: **Maciej Szymon Russek**

Opis dokonań kandydata:

Maciej Russek to doświadczony pracownik Zamku Cieszyn, odpowiedzialny za organizację i prowadzenie nietypowych, tematycznych spacerów, wydarzeń turystycznych i edukacyjnych związanych z historią, architekturą i dziedzictwem regionu. Prowadził spacer o różnorodnej tematyce, ale zawsze prezentował przekrój historyczny miasta Cieszyn, przykładem niech będą niektóre tematy, jakich się w ramach spacerów podejmował: „Budujemy mosty – spacer przy Olzie”, „Poznajmy Ulice Cieszyna – ul. Korfantego”, „Przemysł Cieszyna przed II wojną światową”, „Śladami Franciszka Józefa I”, „Panowanie Alberta Sasko-Cieszyńskiego”. Moim zdaniem najbardziej interesująco jednak opowiadał podczas spaceru „Śladem CK Żołnierza – Cieszyńskie koszary” (powyższe w latach 2023 i 2024). Maciej był też oprowadzającym ale i organizatorem trasy Ghost Tour w 2025 r. Jego aktywność łączy storytelling z promocją miasta i regionu, często na pograniczu polsko-czeskim. Maciej jest oddany swojej pracy, ale jego działania wykraczają daleko poza realizację obowiązków służbowych. Maciek angażuje się bez reszty w organizację „Skarbów z Cieszyńskiej Tróły” mając na uwadze jak ważne dla społeczności Cieszyna jest to wydarzenie. Maciej bywa zapraszany jako przewodnik w różnych formatach medialnych – np. do materiałów o Muzeum Drukarstwa w Cieszynie, gdzie ciekawie opowiadał, kiedy występował w relacjach telewizyjnych, np. TVN czy TVP1 gdy wspominał o kradzieży znanego wszystkim Różowego Fotela ze Wzgórza Zamkowego (Teleexpress 8 lutego 2025). Maćka można było usłyszeć w Polskim Radiu Jedyńka oraz, całkiem niedawno, w Radiu Katowice gdzie w swoich wypowiedziach zawsze na pierwszym miejscu stawiał Cieszyn ponad promocję własnej osoby, bo Maciek to osoba niezwykle

skromna. Wielokrotnie podczas nieoficjalnych spacerów, które Maciej organizował dla przyjaciół spoza miasta Cieszyn opowiadał o ciekawostkach związanych nie tylko z historią, ale i z architekturą miasta wyposażając uczestników w kompletną wiedzę, co powodowało, że ludzie chcieli wracać do naszej Małej Ojczyzny zabierając ze sobą kolejnych wizytatorów chcących poznać więcej „smaczków” związanych z Cieszynem. Niech przykładem będzie nocny spacer po wzgórzu zamkowym, który Maciej z własnej inicjatywy zorganizował dla członków innych grup rekonstrukcyjnych wczesnego średniowiecza, którzy uczestniczyli w wydarzeniach takich jak „Festiwal 9 Sił” lub „Kuchnia Słowian”. Wzgórze Zamkowe nie ma dla Maćka tajemnic.

Poza działalnością zawodową zamięłowanie Maćka do Cieszyna i okolic wyraża się w Jego uczestnictwie w strukturach Cieszyńskiego Rodu z Gołyszyc będącego częścią Cieszyńskiego Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych „Gołszyce”. W latach 2017 do 2019 roku był niekwestionowanym liderem tej grupy, której członkowie nazywali go „Wodzem”. Russek nie tylko formalnie działa w strukturach stowarzyszenia, ale także czynnie je reprezentuje – Regularnie prowadzi prelekcje historyczne i prezentacje dotyczące plemienia Gołyszyców. W ramach działań stowarzyszenia i lokalnych wydarzeń kulturalno-edukacyjnych był inicjującym np.: prelekcję historyczną „W Gołszyckim Grodzie” gdzie opowiadał o osadach i grodach plemienia Gołyszyców, ich lokalizacji oraz zabytkach zachowanych na Śląsku Cieszyńskim. Te prelekcje były powtarzane choćby w ramach jednego z finałów „WOŚP”. Podczas otwarcia Muzeum Historii Piastów Cieszyńskich w styczniu 2023 roku poprowadził prezentację historyczną pt. „W Gołszyckim Grodzie” o grodach na terenie regionu. Ciekawą propozycją była też prelekcja pt. „Początki II RP w Księstwie Cieszyńskim, która w grudniu 2024 r. odbyła się w jednej z Karczm na terenie Ustronia. Nie sposób nie wspomnieć, iż Maciej będąc zbrojnym wojem jeździ wraz z Cieszyńskim Rodem z Gołyszyc na różnorakie Festiwale wczesnośredniowieczne zawsze sławiąc na pierwszym miejscu w bitwach (rekonstrukcjach historycznych bitew) Cieszyn. Nie można Mu odmówić tego, że wołając w walce „Cieszyn!” w różnych zakątkach Polski, ale i za granicą promuje nasze miasto z całych sił i pełną piersią. Za Jego sprawą członkowie Gołyszyc mieli możliwość promować Cieszyn na Puckiej Zielonej Plaży w 2025 r. Staraniem Maćka cieszyńskie ze Stowarzyszenia wykorzystali okazję do zapoznania odwiedzających stoisko Gołyszyców w czeskiej Pradze również w 2025 r. To Maciek w Gołyszycach jest strażnikiem statutu Stowarzyszenia gdzie zawarto jako jeden z celów funkcjonowania Stowarzyszenia „Gołszyce” promocję miasta Cieszyn na każdej płaszczyźnie. Niewątpliwie warte wspomnienia jest to, że Maciej, wychodząc poza swoje standardowe zadania stawiane mu w pracy zawodowej, doprowadził do otwarcia wystawy „Black Metal” opowiadającej o metalurgii i hutnictwie wczesnego średniowiecza a zlokalizowanej w Transgranicznym Centrum Informacji Turystycznej w Cieszynie.

Maciej nie boi się kamery, przed nią wręcz czuje się jak ryba w wodzie co można było zauważyć w materiale stworzonym z Jego udziałem i nadal dostępnym w serwisie YouTube: „Kim byli Gołszyce i dlaczego zniknęli? Rozmowy o Śląsku Cieszyńskim #15”. To Maciek był inicjatorem przywitania pomnika Mieszka I, który po fatalnym upadku wrócił na swoje, należne miejsce. Zrobił to w sposób niezwykle widowiskowy, bowiem skrzyknawszy innych członków Gołyszyc w stroju historycznym i tarczą z orłem piastowskim oddał pokłon Mieszkowi gdy ten już został ustawiony na swoim cokole. Maciek nie zapomina o Nocy Muzeów, przez kilka lat z rzędu organizował obozowisko

Słowian z Gołyszyc na Wzgórzu Zamkowym ku uciechu odwiedzających mieszkańców Cieszyna oraz przyjezdnych. Podczas jednej edycji Nocy Muzeów w Cieszynie współprowadził prelekcję historyczną „Historia w Rekonstrukcji, Rekonstrukcja w Historii”. W trakcie ostatniej Nocy Muzeów w Cieszynie znowu siedł na czele spaceru po Wzgórzu Zamkowym a za nim mnóstwo osób łaknących wiedzy opowiedzianej w ciekawy sposób. Maciek od lat jest aktywny w Orszaku św. Mikołaja, który można spotkać w okresie świątecznym na głównej ulicy Cieszyna.

Maciej Russek nie zapomina o ważnych wydarzeniach i postaciach z historii Cieszyna publikując posty na swojej Facebookowej tablicy - nieoczywiste „przypominki”, które jeszcze bardziej pozwalają poznać go jako popularyzatora szeroko rozumianej „cieszyńskości” czego przykładem może być publikacja postów związanych czy to z Ludwikiem Hoheneggerem, Adamem Waławem czy Karlem Franzem Josefem Ludwigiem Hubertem Georgiem Maria Habsburg i wielu innych zasłużonych dla miasta Cieszyn lub chociaż wartych bliższego poznania jeśli ich postawa mogła być uznana za kontrowersyjną. W swoich postach Maciek precyzyjnie wspomina o zakończonych działaniach wojennych w Cieszynie w roku 1919 albo przypomina o świętowaniu Święta Flagi Księstwa Cieszyńskiego albo rocznicy Konstytucji 3 Maja. To tylko przykłady, ale Maciej, będąc aktywnym w portalu społecznościowym ma na celu przypominać obserwującym o wielu, wielu innych postaciach i wydarzeniach.

Dopełniając sylwetkę Maćka nie wolno zapominać o tym jak bardzo ważny jest Cieszyn w sercu Maćka a wspomnieć należy, że prowadzi On blog russkietripy.pl — to jego rodzinno-podróżniczy projekt gdzie, znowu, Cieszyn i okolice stawiane są na pierwszym miejscu. Hasło na głównej stronie brzmi: „Każde wyjście z domu to już Trip. Wystarczy tylko dobrze się rozejrzeć, by odnaleźć niesamowite miejsca także wokół siebie”. To mówi, że autorzy (bo współautorem bloga jest Jego żona Kasia Russek co wydaje się być naturalne dla tego projektu) piszą zarówno o lokalnych, codziennych wyjściach, jak i o dalszych podróżach. Niektóre opisy wypraw w formie papierowej pojawiały się na łamach „Tramwaju Cieszyńskiego” – Miesięcznika dla Śląska Cieszyńskiego czy nawet Wiadomości Ratuszowych (WR nr 18 (1102) z 6 września 2024. Blog ten obfituje we wspomnienia bezpośrednio odnoszące się do Śląska Cieszyńskiego, niech będzie przykładem wpis pt. „Styczniowy koniec i początek” z 2023 r. gdzie Maciek „lekkim piórem” wskazuje na datę pierwszej wzmianki pisanej o Księstwie Cieszyńskim. Innym wpisem na blogu wartym uwagi jest ten zatytułowany „O czym mówią, a raczej milczą pomniki” gdzie Maciej wspaniale opisuje swój kolejny Trip, tym razem związany z pomnikami, które można spotkać na terenie nie tylko Cieszyna, ale i Czeskiego Cieszyna. W ramach swoich Tripów Maciej odkrywa to co nieoczywiste a związane z Cieszynem i okolicami, odwiedza te miejsca, które nie funkcjonują zbyt mocno w świadomości cieszyńskian, np. odwiedził pomnik Mendelejewa, o którego istnieniu nie każdy wie, a który dumnie prezentuje się w Cieszynie – Markłowicach. Na tą okoliczność również pojawiały się w jego publikacjach internetowych wzmianki skierowane do wszystkich żądnych wiedzy. W swoim blogu Maciej tłumaczy te zależności, które powodują, iż jedni wychodzą na „dwór” a inni „na pole”. Cały blog russkietripy.pl to wspaniała baza wiedzy podana w sposób przystępny ale i przejrzysty a co najważniejsze w zgodzie z wydarzeniami historycznymi. Tripy Russkich wykraczają także daleko poza Księstwo Cieszyńskie ale nigdy nie zapominają o źródle jakim jest właśnie nasze piękne miasto.

Maciej jest także w posiadaniu swojego wehikulu czasu. Pierwsze swoje doświadczenia z kierowaniem pojazdu związane są z samochodem Cinquecento a ostatnio nabył swój kolejny egzemplarz, który wyremontował. Pierwsze co zrobił, to przerejestrował go na cieszyńskie „blachy” i już był na zlocie tychże samochodów „Brawurowa jazda samochodem Cinquecento #2” co po raz kolejny dowodzi, że Cieszyn dla Maćka to coś więcej niż tylko miejsce zamieszkania.

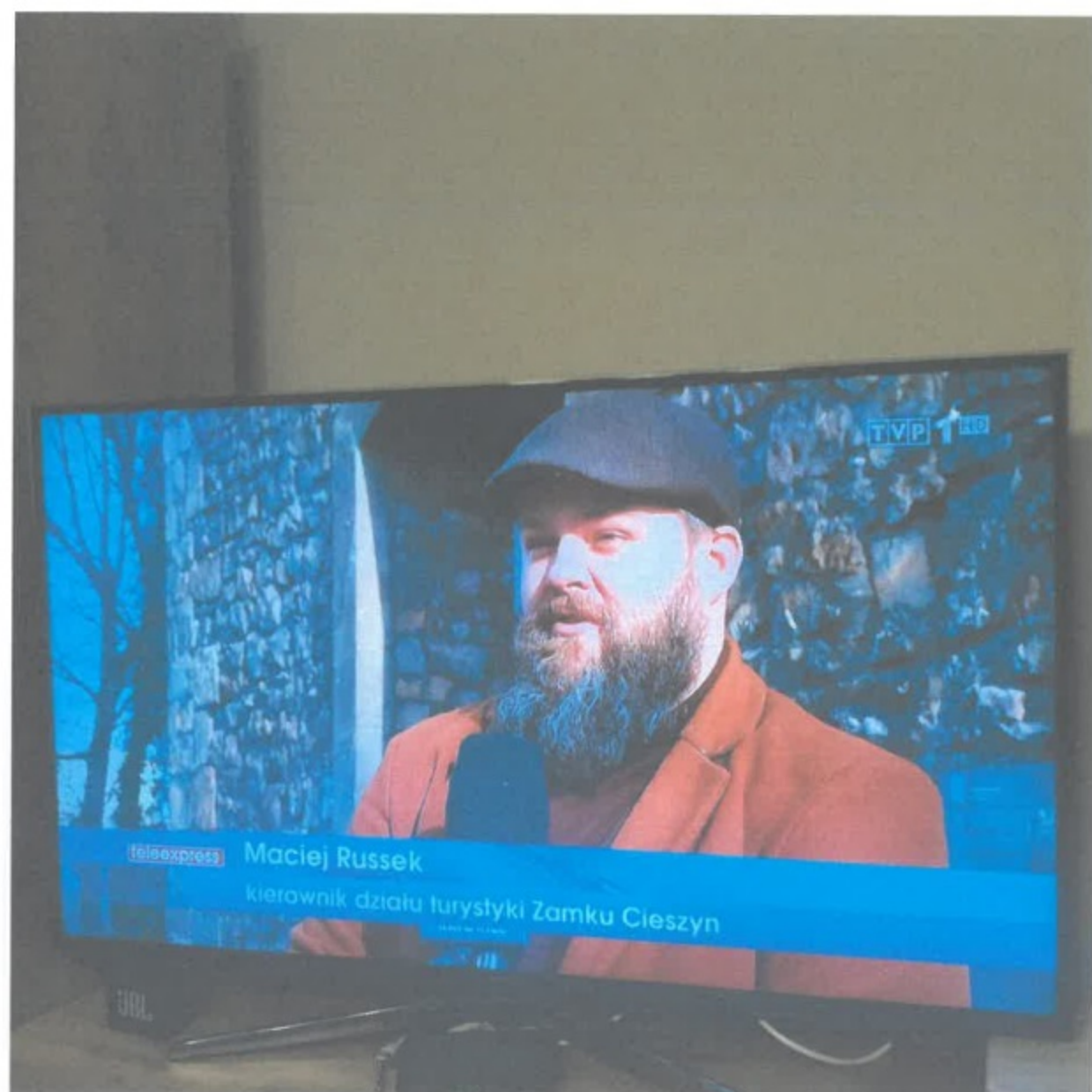
Maciej brał udział w akcjach ekologicznych takich jak „Sprzątanie brzegów Olzy” organizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Rzeki Olzy.

Maciek to nie tylko historyk, wielbiciel Cieszyna i historii tego miasta, obywatel i gołęzycki wojownik, lider w Stowarzyszeniu Rekonstrukcji Historycznej „Gołęzyce” (wiceprezes stowarzyszenia a wcześniej członek komisji rewizyjnej). To także kibic Hokeja na lodzie – drużyny HC Oceláři Třinec, która może nie jest związana bezpośrednio z Cieszynem, ale należy wspomnieć, że Cieszyn i kibice z tego miasta zasilają aktywnie szeregi fanów tej właśnie drużyny a Maciej w najnowszej i tej starszej historii tej drużyny jest prawdziwym omnibusem.

O Macieju Russku i Jego dokonaniach można by opowiadać godzinami, ale jego historia nierozzerwalnie związana z Cieszynem nadal trwa i na pewno jeszcze nie raz o nim usłyszymy oraz przeczytamy o tym co stworzy. Jestem dumny z tego, że znam go osobiście i ogromnie mi zależy, aby cieszynianie poznali Go bliżej.

Z poważaniem

III Edycja
sprzątania brzegów
rzeki Olzy

Cieszyn 14.05.2022

sprzątanie
rzeki Olzy

Cieszyn 14.05.2022

sprzątanie
rzeki Olzy

14.05.2022

